

Förstudie - lokalplanering för Västmanlands sjukhus Köping

Region Västmanland

Förstudie
November 2022

Henrik Fagerlind

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Resultat	5
3.	Sammanfattning	11

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

I Region Västmanland pågår flera stora investeringar i nya vårdlokaler. Stora projekt är bland annat bygget av ett nytt akutsjukhus i Västerås samt arbete kring ett nytt sjukhus i Sala. Landstingsfullmäktige godkände 2015 en lokalförsörjningsplan för sjukhuset i Köping. Programmet uttryckte stora ambitioner för sjukhusets utveckling och innehöll såväl en etappindelning som en projektorganisation. Planen sträckte sig från 2015-2025. Lokalförsörjningsplanen skulle innebära rivning av två hus (16 och 19) och ombyggnad av två hus (17 och 18). Dessutom skulle nybyggnad ske av två hus i tre plan för att ersätta dagens vårdavdelningar, operation och röntgenavdelning. Dessa byggnader skulle innehålla 75 vårdplatser på totalt tre vårdavdelningar, akutmottagning med 10 vårdplatser för medicinsk akutvård, röntgenavdelning, operationsavdelning med sterilcentral samt pre- och postoperativ vård.

Revisorerna har uppdragit åt PwC att genomföra en förstudie rörande hur lokalförsörjningsplanen omsatts och hur långt regionen kommit i förhållande till målbilden för 2025.

Syfte och frågeställningar

Förstudien syftar till att utgöra en fördjupad risk- och väsentlighetsanalys inom området och att revisorerna ska få ett underlag för att kunna ta beslut om behov av eventuell fördjupad granskning ska genomföras inom området.

Förstudien ska besvara följande frågeställningar rörande lokalförsörjningsplanen:

- Vilka insatser har hittills vidtagits utifrån lokalförsörjningsplanen?
- Vilka ytterligare beslut har fattats avseende planens förverkligande?
- I förekommande fall, vilka förklaringar finns till förseningar eller förändringar i förhållande till planen?
- Hur har regionstyrelsens uppföljning av planen sett ut, och vad visar dessa?

Avgränsning

Förstudien ska kartlägga beslut till och med 2022 rörande lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping sedan planens godkännande i juni 2015.

Metod

Förstudien har genomförts genom granskning av protokoll och uppföljningar, samt genom intervjuer med tf ekonomidirektör. Förvaltningsdirektör Fastighet och service samt Fastighetschef inom Region Västmanland.

2

Resultat

Vilka insatser har hittills vidtagits utifrån lokalförsörjningsplanen?

Kort om skicket på fastigheterna och konsekvenser

Inom ramen för förstudien har vi tagit del av en uppdaterad riskanalys, daterad december 2021, avseende underhållsbehovet för Västmanlands sjukhus Köping. Rapporten är upprättad av konsultföretaget WSP och riskanalysen är genomförd av bl a en Brandingenjör/Civilingenjör Riskhantering samt en riskkonsult. Rapporten utgör en uppdatering av en riskanalys avseende underhållsbehovet som genomfördes 2017. Riskbedömningen belyser endast risker som kan medföra driftstörningar för verksamheten på Västmanlands sjukhus Köping och avgränsas till störningar på verksamheten, utrustning, akuttransporter samt transporter. 2021 års uppdatering påtalar att sjukhusets stigande ålder tillsammans med ett eftersatt underhåll har gett negativa effekter på verksamheten. Den tekniska livslängden på ledningar för värme, avlopp, varm- och kallvatten är delvis uppnådd med bland annat läckageproblem som följd. Det kan också finnas ytterligare risker i ett äldre klimatskal och ett äldre värmesystem. I rapporten lyfts fem identifierade risker som bedömts vara oacceptabla:

- Läckage i avloppssystem p.g.a. äldre installationer. Verksamheten störs av lukt, kan ej använda toaletter och badrum, behöver använda toaletter i andra korridorer.
- Vattenläckage från kall- och varmvattenledningar p.g.a. gamla vattenledningar. Inkluderar ledningar för värme.
- Vattenavstängning kan i samband med läckage och underhåll inte göras lokalt. Avstängning sker sektionsvis och påverkar då delar av flera våningsplan, men inte en hel byggnad.
- Avbrott i medicinska gaser. Gamla anläggningar för medicinska gaser.
- Brandskydd utformat enligt äldre standard, detta påverkar bland annat brandcellsindelning och det ventilationstekniska brandskyddet. Vidare påverkas möjligheterna till ombyggnation och möjligheterna för bygglov

I en nyligen avlämnad revisionsrapport rörande vårdhygien beskrivs följande vad gäller akutvårdsmottagningen i Köping:

“Sjukhuset i Köpings lokaler är äldre än sjukhusen i Västerås och Sala, vilket gör att utrymmen sällan uppfattas som helt rena oberoende av hur mycket städning som har genomförts. [...] Lokalerna i Köping är äldre och slitna och fyra patienter delar rum. Patientrummen saknar egen toalett, i stället hänvisas patienterna till toaletter i korridoren. Det finns några rum där patienterna delar rum om två och två. En konsekvens av de sämre lokalerna är att medarbetarna behöver flytta runt patienter i högre grad vilket ställer ökade krav på vårdhygien och städ som behöver göras mer frekvent.” Det konstateras att förutsättningarna att upprätthålla en god vårdhygien i Köping är sämre än i Västerås och Sala, och “innebär både större risker för patienterna samt större krav på medarbetarna för att säkerställa en god hygienisk standard.”

Vilka insatser har hittills vidtagits utifrån lokalförsörjningsplanen?

lakttagelser

Vi kan inte identifiera några insatser som explicit har vidtagits vad gäller förändringar av sjukhusområdet utifrån antagen lokalförsörjningsplan. Planen var tydligt indelat i olika etapper och ett arbete i enlighet med denna indelning har inte genomförts.

Däremot har vi inom ramen för förstudien tagit del av uppgifter som visar ett antal investeringar och hyresgäst Anpassningar som genomförts under perioden 2015-2022. Det handlade redan 2015 bl a om ombyggnad av akuten respektive handikappcentrum. 2016 skedde investering i brandlarm, 2018 investerades i balkonger och fönsterbyten samt i en ombyggnad av medicinrum. Åren som därpå följde innehöll bl a investeringar i byte av fläktar, ombyggnation för MR-kamera samt uppgradering av el, mm. Det pågår även ett antal investeringsprojekt inom sjukhusområdet. Ovanstående insatser är dock inte drivna av att de genomförs för att förverkliga lokalförsörjningsplanen från 2015 utan för att hålla fastigheterna i ett acceptabelt skick eller för att göra vissa verksamhetsmässiga anpassningar. För objektet Köpings lasarett har investeringskostnaderna under perioden 2015-2022 totalt uppgått till drygt 122 mnkr.

Vilka ytterligare beslut har fattats avseende planens förverkligande?

lakttagelser

I samband med uppstart av förstudien efterfrågades via mail samtliga beslut eller andra typer av ärenden i regionstyrelsen eller regionfullmäktige med koppling till Lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping. Några sådana ärenden kunde inte återfinnas.

I Regionplanen för 2023-2025, vilken antogs av fullmäktige 14 juni 2022, framgår dock följande:

“Behovet av moderna och ändamålsenliga lokaler är stort och en omfattande planering av nya vårdbyggnader pågår. I Västerås pågår ett stort arbete med att uppföra det nya akutsjukhuset och i Sala invigs den nya sjukvårdsbyggnaden under 2022. Beslut är fattat om att modernisera lokalerna i Fagersta, och lokalförsörjningen i Köping ses över. Den strukturella förändringen av vården till mer nära vård, leder till förändrade behov av lokaler, byggnader och servicerelaterade tjänster.”

Av regionplanen framgår tydligt att ett omtag kring just Köpings lokalförsörjning nu tas, då fullmäktige gav följande uppdrag i Regionplan för 2023-2025: “Regionstyrelsen ska under 2023 säkerställa att en reviderad lokalförsörjningsplan för sjukhuset i Köping tas fram.”

I förekommande fall, vilka förklaringar finns till förseningar eller förändringar i förhållande till planen?

lakttagelser

För det första kan konstateras att det inte i protokoll eller mål -och budgetdokument går att identifiera några angivna förklaringar till utebliven aktivitet i förhållande till lokalförsörjningsplanen.

Vid genomförda intervjuer framkommer att det sannolikt är flera faktorer som orsakat att lokalförsörjningsplanen inte verkställts. Planen antogs under 2015, och åren därpå kom i snabb takt motsvarande lokalförsörjningsplaner för Sala respektive Västerås fram. Inte minst beslutet om ett nytt akutsjukhus i Västerås (NAV) innebar att mycket fokus lades på det projektet.

Vidare anføres en allmänt ansträngd ekonomisk situation samt att pandemin bröt ut under 2020 som orsaker till att arbetet med Västmanlands sjukhus Köpings lokalförsörjningsplan inte kom igång.

I takt med att tiden gick uppges också de verksamhetsmässiga lokalbehoven delvis ha förändrats, i takt med medicinteknisk utveckling och andra utvecklinssprång inom hälso- och sjukvården. Innehållet i lokalförsörjningsplanen blev därmed alltmer inaktuellt i förhållande till behoven.

Hur har regionstyrelsens uppföljning av planen sett ut, och vad visar dessa?

Iakttagelser

I samband med uppstart av förstudien efterfrågades via mail samtliga beslut, uppföljningar eller andra typer av ärenden i regionstyrelsen eller regionfullmäktige med koppling till Lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping. Några sådana ärenden kunde inte återfinnas.

Vi har inte sett att Regionstyrelsen, med ansvar för såväl fastighets- som sjukvårdsfrågor, berett något beslutsärende till fullmäktige att upphäva eller ändra beslutet att anta Lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping.

Inte heller har frågan om hur lokaler för sjukhusverksamhet i Köping ska se ut framkommit i mål- och budgetdokument under åren sedan antagandet av planen.

Information till beslutsfattare i regionledningen om fastighets- och investeringsfrågor sker bl a genom Investeringsrådet samt i Strategiska fastighetsgruppen. Dessa organ utgörs av tjänstepersoner inom Region Västmanland, och följer samt fattar beslut kring vissa investeringar och fastighetsfrågor. Av protokollen under 2021 och 2022 från Investeringsrådet framgår att rådet som stående punkter har haft rapporteringar kring projekten i Västerås och Sala. Under ett fåtal tillfällen under 2021 diskuterades fastigheterna i Köping. När så skedde rörde det tillgång till evakueringsytor. I den strategiska fastighetsgruppens minnesanteckningar har vi identifierat en notering, från september 2021, med nedan lydelse: "Stora behov finns i Köping och en ny lokalförsörjningsplan behöver arbetas fram. Fastighets grunduppdrag är att fastställa fastigheterna funktionalitet och uppdatera riskanalyser och står beredda för nya uppdrag och inriktningsbeslut. Ett inriktningsbeslut behöver tas politiskt." Av minnesanteckningar från juni 2022 framgår "Satsningar och långsiktiga investeringar görs på övriga sjukhus i regionen, men inte i Köping. Revisorerna kommer granska fastställd och tidigare beslutad försörjningsplan i Köping under hösten.". Några ytterligare kommentarer eller åtgärder kan inte spåras i minnesanteckningarna.

Enligt intervjuade tjänstepersoner lämnas löpande information till beslutsfattare i regionstyrelsen om fastighets- och investeringsfrågor. Det framförs under intervjuer att regionstyrelsen denna väg kunnat hålla sig informerade om skicket på fastigheterna i Västmanlands sjukhus Köping. Vi har dock inte kunnat identifiera några dokumenterade spår av sådan information.

3

Sammanfattning

Sammanfattande slutsatser

Föreliggande förstudie syftar till att utgöra en fördjupad risk- och väsentlighetsanalys inom området och att revisorerna ska få ett underlag för att kunna ta beslut om behov av eventuell fördjupad granskning ska genomföras inom området.

Utifrån genomförd förstudie kan konstateras att den lokalförsörjningsplan som fullmäktige 2015 beslutade att anta med ett tioårigt perspektiv för genomförandet inte, sju år senare, är genomförd i någon utsträckning. I lokalförsörjningsplanen beskrivs ett sjukhusområde i stort behov av omvandling, både utifrån lokalernas skick och för att möjliggöra en sjukvård som hela tiden utvecklas. Sedan beslutet fattades har avsevärda belopp lagts på att underhålla och avhjälpa de mest akuta bristerna. Inom ramen för förstudien har vi tagit del av en riskanalys vad gäller underhållet i Köping, vilken identifierar ett stort antal risker varav flera bedömts vara oacceptabla. Andra granskningsinsatser från revisorerna har även pekat på att man från hälso- och sjukvårdsverksamheterna identifierat risker kopplade till icke ändamålsenliga lokaler ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Vid intervjuer framkommer att det är flera faktorer som orsakat att lokalförsörjningsplanen inte verkställts. Vår bedömning är att framför allt andra större investeringsbehov identifierats och att beslut tagits om att genomföra dessa vilket indirekt påverkat genomförandet av lokalförsörjningsplanen för Köping. Det handlar i första hand om bygget av ett nytt akutsjukhus i Västerås, men även om Regionens utveckling av nytt sjukhus i Sala. Pandemin och en ekonomiskt bekymmersam situation är andra faktorer som medfört att lokalförsörjningsplanen i Köping ej verkställts.

Vi har inte sett att Regionstyrelsen, med ansvar för såväl fastighets- som sjukvårdsfrågor, berett något beslutsärende till fullmäktige att upphäva eller ändra beslutet att anta Lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping. Inte heller har frågan om hur lokaler för sjukhusverksamhet i Köping ska se ut framkommit i mål- och budgetdokument under åren sedan antagandet av planen.

14 juni 2022 beslutade Regionfullmäktige i Regionplan 2023-25 att ge Regionstyrelsen i uppdrag att "genomföra en revidering av lokalförsörjningsplan för Västmanlands sjukhus Köping", ett beslut som indikerar att ett omtag vad gäller lokalförsörjningen kommer att tas.

2022-11-09

Tobias Bjöörn

Uppdragsledare

Henrik Fagerlind

Projektledare